

Kendi Sesinin Yankısında Kaybolmuş Çocuklar

AYTEN ŞAHİN KARAPINAR

- ÇOCUĞA KÖTÜ MUAMELE HAKKINDA BİLGİLENDİRME
- ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI VE CİNSEL İSTİSMARIN ÖNLENMESİ KONUSUNDA FARKINDALIK GELİŞTİRME
- ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARININ YIKICILIĞININ İZİNİ SÜREN KURGUSAL ÖYKÜLER

© Copyright 2026

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa Tasarımı
978-625-362-124-7	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Kendi Sesinin Yankısında Kaybolmuş Çocuklar	47518
Yazar	Baskı ve Cilt
Ayten ŞAHİN KARAPINAR	Vadi Matbaacılık
Editör	Bisac Code
Hülya ERTEN	SOC060000
Yayın Koordinatörü	DOI
Yasin DİLMEN	10.37609/akya.4247

Kütüphane Kimlik Kartı

Şahin Karapınar, Ayten.

Kendi Sesinin Yankısında Kaybolmuş Çocuklar / Ayten Şahin Karapınar, ed. Hülya Erten

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2026.

377 s. ; 195x275 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253621247

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Yayınevi

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Anneme...

Yazar Hakkında,

Hayat, yaşarken yazılan kişisel bir tarihtir ve bazen en küçük ayrıntısına kadar planlanırken bazen de akışına bırakılır.

Ayten Şahin Karapınar'ın yaşam öyküsünün merkezinde de bunu planlamış olmasa da büyük oranda Ankara yer aldı. Ankara'da doğdu, bu şehirde tamamladığı ilk ve orta öğreniminin ardından Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümünde lisans eğitimini bitirdi. Hayatının akışına yön veren dönüm noktası ise lisans eğitimi sırasında Prof. Dr. İnci San'dan seçmeli olarak aldığı "Yaratıcı Drama" dersi oldu. Yaratıcı dramaya, bu dersle başlayan ilgisi, aynı fakültenin Yetişkin Eğitimi Bölümü Yaratıcı Drama Programında yaptığı yüksek lisans ile devam etti. Bu sürecin sonunda ise içinde yaratıcı drama yöntemi kullanılarak oluşturulan yarı yapılandırılmış bir anne-baba eğitim programı bulunan ve psikolojik danışmanların anne-baba eğitiminde yararlanabilmeleri amacıyla yazılan "Yaratıcı Drama Yöntemi İle Anne-Baba Eğitimi Uygulama Rehberi" adlı kitabı yayınlandı.

Uzun yıllar boyunca farklı eğitim kurumlarında alanıyla ilgili çeşitli konularda "meslek içi gelişim programlarında" öğretmen ve psikolojik danışmanlara; "yetişkin eğitimi" kapsamında ebeveynlere ve bununla birlikte de çocuklara yönelik olarak planlanan eğitim çalışmalarının yürütülmesinde görev aldı. Özellikle dezavantajlı öğrencilerin okula uyum süreçlerinin odak noktasında olduğu alanıyla ilgili çalışmalara katıldı.

Halen bir eğitim kurumunda psikolojik danışman olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Teşekkür,

Alanda çalışan biri olarak yolumuz kesişti hep çocuklarla... Bazen en mutlu anlarına tanıklık ettim onların bazen de en zorlu anlarına... Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşadıkları süreçlere yaptığım tanıklıklar ise işimin gerektirdiği profesyonelliği korumakta en çok zorlandığım zamanlar oldu.

Çocukluktan gelen alışkanlıklarla yapılan karalamalar, alınan kısa notlar ve tutulan günlükler zaman zaman aksatsam da hayatımın içinde hep oldu. Sadece "yazmak" için yapılan uğraşlar hayatın koşuşturmasında soluklandığım anlardı.

Yazmak oldukça zahmetli bir uğraş... Zaman zaman önceliğini yitirmek durumunda kalsa da benim için de zorlu bir yolculuktan bu kitabı yazma süreci... Yazım aşamasında öncelikle psikolojik danışmanlarla cinsel istismara maruz kalmış çocukların yollarının kesiştiği andan itibaren birlikte yaşadıklarını anlattığım kurgusal öyküler birer birer ortaya çıktı; sonra da kurgusal öyküleri tamamlayan teorik bölümler tamamlandı.

"Yazmak" için bir nedeni olmalı insanın... Çünkü insan birçok nedenden ötürü yazar. Ben de hayatın kimi zaman farkına varamadığımız kadersel raslantılarla karşıma çıkardığı ve her türlü zorluğuna rağmen çok severek yaptığım mesleğimle ilgili konularda ya da bazen de yazdığım öykülerde farklı farklı nedenlerden yola çıkarak bu süreci deneyimledim. Bu kitabı yazmamın ise tek bir nedeni yok! Bazen susmamak, bazen uyanış, bazen de sadece görünür kılmak... Cinsel istismara maruz kalan çocuklar için oldukça sarsıcı ve geride bırakması zor bir olayın başka bir odak noktasından nasıl görüldüğünün farkına varabilmek belki de... Çünkü çocuğa yönelik cinsel istismar bir yanda toplumsal tükeniş, öte yanda ise soğuk bir cehennem... Bu nedenle daha yazma sürecinin en başında beni yazmam için yönlendirerek mesleki bilgi ve deneyimi ile katkı sunan Önder Çekiç'e, kitabın ortaya çıkmaya başladığı andan itibaren yazım aşamasında emek veren Senem Yanar'a, kitaba ilişkin görüşleriyle Zülal Eriç'e, yazma aşamasında teknik konularda yardımcı olan A. Eren Şahin'e, kitabın editörlüğünü yapan ve bana kitabı tamamlama motivasyonunu veren Hülya Erten'e, süreç içindeki desteği için Prof. Dr. Dilek Aslan'a teşekkür ederim. İnsana dair ne varsa onu yazdığı kitaplarda şiirsel bir dille anlatan Abdullah Ataçcı'ya ilk okumaları yaparak beni cesaretlendirdiği için ayrıca teşekkür ederim. Yazma sürecini tamamlarken eşime ve oğluma çok teşekkür ediyorum, bana hep yanımda olduklarını hissettirdikleri için...

Benim için belki yorucu ama içinde birçok anlam barındıran yazma sürecimin sonunda "Kendi Sesinin Yankısında Kaybolmuş Çocuklar" adlı kitabımın yayınlanarak sizlerle buluşmasının mutluluğunu yaşıyorum. Kelimelerin iyileştirici gücüne inanan biri olarak bize anlam katan yolculuklarda tekrar buluşabilmek dileğiyle...

Ayten Şahin Karapınar
Ankara, Ağustos 2026
aytisahin@gmail.com

“Keşke bir şiir okumuş,
bir kedi sevmiş olsaydınız.

belki bu kadar kirletmezsiniz dünyayı...”¹

Başlarken,

Yaşama “merhaba” derken aldığı ilk nefesten sonra koruyamadığımız, yetişkinlerin kötülüklerle dolu dünyasında savrulup giderek yaşama tutunamayan çocuklar... “Çocuk ve acı” yan yana anılması aslında ne kadar zıt iki kelime... Bir çocuğun acı çekmesi hayatın olağan akışı içinde “doğal” olarak kabul görmemeli, aykırı düşmeli hatta kendiliğinden. “Acı” yetişkin dünyasına ait değil midir zaten çoğu zaman? Çocuklar, yaş aldıkça ve zaman içinde hayatın zorluklarını tanır. Yolu acıyla belki de o zaman kesişir... Oysa her yıl binlerce çocuk önlenebilir sebeplerden dolayı yaşamının bir anında ihmal ve istismara uğruyor. O çocuklar “suskunluk sarmalı”nda takılıp kalıyor... Biz onların seslerini duymadığımız, belki de duymak istemediğimiz için... Ne kadar duymak ya da bilmek istemesek de yine de çoğunlukla televizyonda, yazılı basında, sosyal medyada ya da çevremizde bir cinsel istismar olayını duyuyor, okuyor, yaşıyor ya da tanık oluyoruz. Can acıtan ve insanın karanlık yüzünü tüm gerçekliğiyle ortaya seren olaylar... Ne yazık ki bu olaylar alıştığımız ve yavaş yavaş kanıksadığımız sıradan durumlardan biri gibi sanki... Böyle olmasını asla istemesek de galiba ne ilk ne de son olacak!

Hepimiz biliyoruz aslında... Ne kadar kaçmak istesek de görmezden gelmeye çalışsak da ağız süt kokan bebeklerin bile aralarında olduğu o çocukların neler yaşadığının farkındayız. Çocuklarla ilgili yaşanan her olayda kendimizi daha da çok tükenmiş hissediyoruz ve çoğunlukla öfkemiz ve çaresizliğimizle baş başa kalıyoruz. “Bir şey yapmalıyız!” diyerek içimizden isyan ediyoruz belki de... Vicdanlarımızdaki yük daha da artıyor ve insan olmaktan biraz daha utanıyoruz. Bu tür olaylarda duyduğumuz öfke çoğunlukla istismarı gerçekleştiren kişiye yöneliyor sadece... Koruyamadığımız her çocuk için sorumluluklarımızı unutarak... Bir çocuğun cinsel yönden istismar edilmiş olmasını aklımız almıyor ne kadar kendimizi zorlasak da... “Bunu nasıl yapabilir?” diye soruyoruz durmaksızın cevabını veremesek de... Bu mide bulandırıcı insanlık suçunu işleyenlerin bizim uzağımızda olduklarına, bizim çocuğumuzun başına gelmeyeceğine, böyle bir olaya tanık olmayacağımıza inanmak istiyoruz.

Her istismar haberinden sonra onlar için üzülüp kahroluyoruz ama sonrasında unutarak hayatımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz. Haberlere konu olan çocukların fotoğraflarından gözlerindeki o delici bakış kalıyor geriye... Bir yıldız gibi kayıp gidiyor o çocuklar ellerimizden ama hepimiz yitip giden çocuklara bir hayat borçlu olduğumuzu unutuyoruz.

¹ Yaygın Dijital Atıf.

Çocukları istismardan korumak için neden daha fazlasını yapabileceksen yapmıyoruz? Geleceğe umutla bakması gereken çocukların gözlerindeki yaşama sevincini niçin söndürüyoruz? Onları neden acıya ortak ediyoruz? Ardi arkası gelmeyen bir sürü soru yok mu sizin de zihninizde benimkinde olduğu gibi aklınızdan hiç çıkmayan? Kendi kendime sorduğum ama çoğunun cevabını veremediğim sorular farkında olmadan bir kapı araladı yazma sürecimin başlangıcında... Bireysel ve toplumsal sorumluluğumuzu görünür kılarak bu olayların olmaması için "Ne yapmalıyız?" sorusunun cevabını aradım kendi düşüncelerimde savrulurken. Ya bu olaylara alışıp olağanlaştıracaktık ya da her şeye rağmen sorumluluğumuzu yerine getirecektik. Bu kitabın çocukların hayatına dokunmasını diledim yazmaya başlarken...

Alanda çalışan biri olarak cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşadıkları süreçlerde birçok ortak nokta olduğunu fark edersiniz önce. Bunlardan biri de cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşadıkları travmanın sonucunda kendilerini anlatırken kullandıkları dildir. Bu çocuklar büyürken acıları da büyür. Yaşadıkları travmanın sonucunda kendilerini anlatırken acıyla örülmüş kelimeler ve cümleler sarıp sarmalar onları... Yaşanan acıların dildeki yansımalarını çocukların bir ayak izi gibi geride bıraktığını, yaşadıkları acıyı aktarırken sanki ezberletilmiş gibi kullandıkları ortak kelimeler ve cümleler olduğunu görürsünüz. Çocuklar, acılarını anlatırken kullandıkları kelimelerle aslında olaya ayna tutup bu acıyı tüm gerçekliğiyle gözümüzün önüne sererler; biz her ne kadar onları görmek istemesek de... O nedenle her öykünün başına koyduğum kelimeler ve cümleler öykülerin içinde anlatmaya çalıştığım acının gün yüzüne çıkmış ve hiç kaybolmayacak izleridir. Belki de insanların canını acıtmak pahasına belki de bu çocukların seslerini daha çok duyurabilmek için o kelimeleri ve cümleleri daha görünür kılmaya çalıştım. Kelimeler ve cümlelerdeki hayata olan küskünlük, çaresizlik ve yalnızlık geride kalsın ve ne yaşanırsa yaşansın çocukların kalbinde "umut" çoğalsın istedim.

Kitabı yazarken ilk önce öyküler birer birer ortaya çıktı. Yazdığım kurgusal öyküler, cinsel istismarın ortaya çıkışından sonra basında sadece adının ve soyadının kısaltılmasıyla benzer haber metinlerinin öznesi olan çocukların ve ailelerinin neler yaşadığını anlatabilmek içindi. O yüzden de altı kurgusal öyküde de aynı acıyı yazdım.

Kurgusal öykülerde; cinsel istismara maruz kalan çocukların, ailelerinden sonra çoğunlukla onların en yakınında olan ve benzer olayların açığa çıkmasında önemli bir rol oynayan psikolojik danışmanlar ile bu çocukların yollarının kesiştiği andan itibaren birlikte yaşadıklarını anlatmaya çalıştım. Amacım, psikolojik danışmanların olay anından itibaren çocukların hayatına nasıl dokunduklarını anlatırken aynı zamanda da kendi hayatlarında yaşadıkları olayları da yazdığım bu öykülerde yansıtmaktır. Psikolojik danışmanlar, okulların kara kutusu gibi oldukları için çocukların acılarını, korkularını ve yaşadıklarını en yakından birebir görürler. Çok ciddi bir yükün altında çalışırken yaşanan olaylarda çocukların bu travmatik süreçlerine tanıklık etmek onlar için de çok zorlayıcı olabilir. Bu nedenle öykülerde cinsel istismara maruz kalmış çocukların yaşadıklarının kendilerini, ailelerini ve etrafındaki insanları nasıl etkilediğini anlatırken aslında cinsel istismara maruz kalmış bir çocuğun bile acısına tanıklık etmenin insanın hayatında nasıl bir iz bıraktığını göstermek istedim.

Sınırlılıkları baştan kabul edilen bu kitabın ülkemiz nüfusunun dörtte birinden fazlasını oluşturan çocukların karşılaştıkları en önemli sorunlardan biri olan ihmal ve istismarı önleyebilmek için başta anne babalar olmak üzere bu konuyla ilgili olarak topluma öncülük eden eğitimcilere; ruh sağlığı alanında hizmet sunan, çocuk ihmal ve istismarı konusunda etik ve yasal sorumlulukları bulunan alan çalışanlarına ve sosyal çalışmacılara katkı sunması dileğiyle...

Ünlü yazar Agatha Christie'nin² "Hayatta sahip olabileceğiniz en büyük şans mutlu bir çocukluk yaşamış olmaktır." cümlesindeki gibi dünya üzerindeki tüm çocukların hayatlarındaki en büyük şansları olan "çocukluk"larını onlara doya doya yaşatabilmek için daha kat edilecek çok yol olmasının bilincinde yine de mesleğim adına küçük bir adım atmanın mutluluğuyla... Çabalarımızın çocukların ve ailelerinin yaşamlarında fark yaratması dileğiyle... Hayatını, yaşadığı istismarın gölgesinde geçirmemek için hep direnen ve hayata tutunmaktan vazgeçmeyen bireylere sonsuz saygıyla...

Ayten Şahin Karapınar

² Christie,A. (1977). An Autobiography. "Bir Otobiyografi - Hayatım".

“Güçlü olmak tek seçeneğiniz olana kadar,
ne kadar
güçlü olduğunuzu asla bilemezsiniz.”³

Bu kitabı okumadan önce,

Çocuklara yönelik kötü muamele, tahmin edeceğiniz gibi birçok insan için son derece hassas ve duygusal bir konudur. Bu durumun, maruz kalanlar üzerinde yol açtığı ciddi ve yaşam boyu süren olumsuz etkilerinden dolayı, özel olarak ele alınmasında bile bazı güçlükler vardır. Toplumlar için getirdiği yüklerden dolayı da genellikle konuşulması zor konulardan biridir.

Bu kitabın içinde yer alan cinsel istismara yönelik bilgiler ve cinsel istismar olaylarını kurgusal olarak anlatan öyküler; bireylerin geçmişte yaşadığı ve hâlen etkisi sürebilen, bebeklik ya da çocukluk döneminde görmüş olduğu kötü muamele içeren olumsuz durumları, cinsel istismar ile ilgili travmatik deneyimleri çağrıştıracaktır. Farkında bile olmadan yaşamış olabileceğiniz ya da tanık olduğunuz bir cinsel istismar olayını size hatırlatabilir.

Kitap içinde yer alan bilgiler ve kurgusal öykülerle ilgili çağrışımların bireyin psikolojik durumu açısından riskli sonuçlar doğurabileceğini kitabı okumaya başlamadan önce hatırlatmakta yarar bulunmaktadır. Bu duruma ilişkin farkındalık oluşturarak kendinizi hazırlamanızı ve etkilendiğinizi hissettiğiniz anda okumaya ara vermenizi öneririm.

³ Yaygın Dijital Atıf.

İÇİNDEKİLER

Yazar Hakkında	v
Teşekkür	vi
Başlarken.....	vii
Bu Kitabı Okumadan Önce.....	x
1.Öykü: "Masumiyet"	xix
Bir Metafor Olarak Kadın Kimliğine dayatılan Renk:"Pembe"	32

1. BÖLÜM: ÇOCUK VE ÇOCUKLUK

A. ÇOCUK OLMAK NE DEMEK?	34
1. Neye Göre, Kime Göre Çocuk?	34
2. Çocuk Denildiğinde Aklınıza İlk Ne Gelir?	36
3. Çocuğu Anlatan Kelimeler Nelerdir?	37
4. Çocuk Olmanın Özellikleri Nelerdir?	37
B. DÜNYAYA ÇOCUK GÖZÜYLE BAKMAK!	39
1. Bazen Çocuk Olmak Hiç De Kolay Değil!	39
2. Bir Zamanlar Biz De Çocuktuk!	41
C. ÇOCUKLUĞUNU YAŞAYAMADAN BÜYÜMEK!	41
1. Çocukluk Neden Önemlidir?	43
2. Çocukluğun Dönemlerine Göre Farklı Adı Var!	45
3. Çocukluktan Yetişkinliğe Giden Süreç Neden Önemlidir?	45
4. Çocuğun Dünyasına Karşılık Gelen Kelimeler Nelerdir?	46
5. Yetişkinin Dünyasına Karşılık Gelen Kelimeler Nelerdir?	46
6. Çocuğu Yetişkinlerden Ayıran Özellikler Nelerdir?	46
7. Yetişkinlik, Çocukların Haklarını Korumayı Gerektirir; Onlara Bir Ayrıcalık Sağlamaz.	47
8. Çocuklar, Yetişkinlerin Gölgesi Midir?	48
9. Lütfen Benimle Böyle Konuşma!	49
10. Çocukları, "Çocuk" Olarak Görmekten Neden Vazgeçtik?	50
D. HER GÜN ÇOCUKLARIN GÜNÜ AMA BU ONLARI KORUMAYA NEDEN YETMİYOR?	51
1. Coğrafya Kader Midir?	53
2. Çocukların Hakları Var Mı?	55
3. "Çocuk Hakları Sözleşmesi" Dört Temel İlkesi Neden Var?	56
4. "Çocuk Hakları Sözleşmesi" Neleri Kapsar?	57
5. Neden Çocuklar İçin Ayrı Bir İnsan Hakları Sözleşmesi Var?	58
2. Öykü: Kirlangıç Yuvası.....	61
Bir Metafor Olarak Çocuk İstismarında Ötekileştirme:"Aralık Kapı"	96

2. BÖLÜM: ÇOCUKLARA KÖTÜLÜK BİTER Mİ?

A. ÇOCUĞA KÖTÜ MUAMELENİN OLMADIĞI BİR DÜNYA MÜMKÜN MÜ?	98
1. Hiçbir Çocuk Kötü Muameleyi Hak Etmez!	99
2. Çocuğa Kötü Muamelenin Mazereti Yok!	100
3. Çocuğa Kötü Muamele Türleri Nelerdir?	102
B. İHMAL NEDİR? NE DEĞİLDİR?	103
1. İhmal Türleri Nelerdir?	104
Fiziksel İhmal:	104
Eğitimsel İhmal:	105
Duygusal İhmal:	105
2. Çocuk İhmalini Bize Ne Gösterir?	107
Çocuğun Fiziksel Durumu:	107
Çocuğun Davranışsal Durumu:	108
Ebeveyn Ya Da Bakım Veren Kişinin Davranışsal Durumu:	108
3. Çocuk İhmalini Artıran Nedenler Nelerdir?	108
4. İhmalin Çocuklar Üzerindeki Etkileri Nelerdir?	109
Çocukluğunda İhmale Maruz Kalmış Olan Yetişkinlerde İhmalin Etkileri Nelerdir?	109
C. İSTİSMAR NEDİR? NE DEĞİLDİR?	110
1. İhmal Ve İstismar Neden Birbiriyle Karıştırılır?	111
2. İhmal Ve İstismar Arasındaki Farklar Nelerdir?	112
3. İstismar Türleri Nelerdir?	112
Fiziksel İstismar Nedir?	113
Duygusal İstismar Nedir?	117
Duygusal İstismarda Ebeveyn Yaklaşımları Nelerdir?	119
Duygusal İstismarın Ayırıcı Özellikleri Nelerdir?	120
3. Öykü: Suskunluk Sarmalı	123
Bir Metafor Olarak Çocuk İstismarının Karanlık İkilemi: "Suskunluk Sarmalı"	155

3. BÖLÜM: CİNSEL İSTİSMAR - ÇOCUKLUĞUMA DOKUNMA!

A. CİNSEL İSTİSMAR BİR ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASIDIR!	158
1. Cinsel İstismarı Anlamak: 5n1k	160
2. Cinsel İstismar Türleri Nelerdir?	164
Temas İçermeyen Cinsel İstismar:	164
Temas İçeren Cinsel İstismar:	164
3. Ensesti Önlemeden Çocukları Koruyamayız!	165
4. Çocuğu Erken Yaşta Zorla Veya Onayını İnşa Ederek Evlendirme:	166

5. Doğru Bildiğimiz Yanlışlar; Yanlış Bildiğimiz Doğrular Nelerdir?	168
6. "Fail"İN İzlediği Yol Nedir?.....	174
7. Cinsel İstismar Sonrası Çocuk Neler Yaşar?.....	175
B. CİNSEL İSTİSMARIN BELİRTİLERİ NELERDİR?.....	176
Fiziksel Belirtiler Nelerdir?.....	176
Psikolojik Ve Davranışsal Belirtiler Nelerdir?.....	177
1. Yaşa Göre Çocuklarda Görülebilecek Belirtiler Nelerdir?	177
2. İstismarın Gölgesinde "Özel Çocuklar" Neler Yaşar?	179
3. Çevrim İçi İstismarın Yarattığı Risklerin Farkında Mıyız?	179
C. İSTİSMAR NASIL GÖRÜNÜR OLUR?	181
1. İstismara Maruz Kalan Biri Olarak İstismarı Açıklamak!	182
2. Kimi zaman çocuklar istismara maruz kaldıklarını söylemezler. Neden mi?	182
3. Çocuklarda Cinsel İstismardan Ne Zaman Şüphelenmeliyiz?.....	184
4. Çocuklar Cinsel İstismarı Anlatır! Yeter Ki Biz Dinleyelim!	185
5. Çocuklar, İstismara Maruz Kaldıklarını Ne Zaman Söylerler?	186
6. Çocuklarla Cinsel İstismarı Nasıl Konuşmalıyız?.....	187
4. Öykü: Pandora'nın Kutusu.....	189
Bir Metafor Olarak Cinsel İstismarın Kapalı Kutusu: "Pandora"	223

4.BÖLÜM: SADECE YAPTIKLARIMIZDAN DEĞİL YAPMADIKLARIMIZDAN DA SORUMLUYUZ

A. ÇOCUKLARI KORUYABİLMEK MÜMKÜN MÜ?	226
1. Sizce De Bir Şeyler Yapılması Gerekmiyor Mu?	226
2. Cinsel İstismarı Önlemek İçin İşe Nereden Başlamak Gerekir?	226
3. Sorumluluk Kimin?	227
CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMEK İÇİN "BİZ" NELER YAPABİLİRİZ?	228
Cinsel İstismarı Önlemek Mümkün mü?	231
CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMEK İÇİN "YETİŞKİNLER" NELER YAPABİLİR?.....	232
İstismarla Kim Mücadele Etmeli? Yetişkinler Mi Yoksa Çocuklar Mı?	234
CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMEK İÇİN "EBEVEYNLER" NELER YAPABİLİR?	235
Sorumluluk Önce Anne Babalarda Mı?	236
"Anne Baba" Olarak Ne Yapabilirim?	236
Cinsellik Konusunda Çocuklarınızı Bilgilendirin.	236
Çocuğunuzu Hakları Konusunda Bilgilendirip Onları Savunabilmeyi Öğretin.	237
Çocuğunuzu Dinleyin.	237
Çocuğunuza Bedeninin Kendisine Ait Olduğunu Fark Ettirin.....	237
Çocuğunuzun Özel Alanına ve Beden Sınırlarına Saygı Gösterin.	238

İyi Kötü Sır Ayrımını Öğretin.....	238
Çocuğunuza Cinsel İstismar Hakkında Bilgi Verin	239
İyi ve Kötü Dokunuşun Farkını Anlatın.....	240
Hayır Demeyi Öğretin	240
Çocuğunuza Yardım İstemeyi Öğretin.....	241
Onun Duygularını Önemseyin.....	241
Onun Sorularını Cevaplayın.....	241
Kişisel Bakım Konusunda Bilgilendirme Yapın	242
Güvenli İnternet Kullanımını Sağlayın	242
Ebeveynler Cinsel İstismarı Nasıl Fark Eder?	244
Çocuğunuz Yaşadıklarını Size Söyleyebilmelidir!	245
Ebeveyn Olarak Çocuğunuzun Cinsel İstismara Maruz Kaldığından Şüpheleniyorsanız:	246
Onunla Konuşmak İçin Zaman Ayırın.....	246
Ebeveyn Olarak Çocuğunuzun Cinsel İstismara Maruz Kaldığını Öğrendiyseniz	247
Onun Yanında Olduğunuzu Hissettirin Ve Konuşmasını Destekleyin	247
Ona Güvenin	248
Onu İyi Dinleyin	248
Duygusal Destek Sağlayın.....	248
Suçluluk Duygusundan Kurtulmasına Yardımcı Olun	248
Kendi Duygularınızı Yönetin	249
Profesyonel Destek Alın.....	249
Ebeveynler Çocuklarının Cinsel İstismara Maruz Kaldığından Şüpheleniyorsa Bunu Nasıl Bildirebilir?	249
5. Öykü: Kelebek Etkisi	251
Bir Metafor Olarak Cinsel İstismarın Domino Taşı: "Kelebek Etkisi"	285

5. BÖLÜM: ÇOCUKLARI KORUMAYA ÇALIŞIRKEN ONLARA DAHA FAZLA ZARAR VERMEMEK MÜMKÜN MÜ?

CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMEK İÇİN "EĞİTİMCİLER" NELER YAPABİLİR?	288
EĞİTİMCİLER, İSTİSMARIN ÖNLENMESİNDE NEDEN BU KADAR ÖNEMLİDİR?	288
Öğretmenlerin İstismarın Önlenmesinde Sorumlulukları Vardır.....	289
İstismarın Önlenmesinde Öğretmenlerin Katkısı Olmadan Olmaz.	290
PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR, İSTİSMARIN ÖNLENMESİNDE NEDEN BU KADAR ÖNEMLİDİR?291	
Psikolojik Danışmanların İstismarın Önlenmesinde Sorumlulukları Vardır.....	291
İstismarın Önlenmesinde Psikolojik Danışmanların Katkısı Olmadan Olmaz.	291
OKULDA CİNSEL İSTİSMAR NASIL FARK EDİLİR?	292

Şüphe Ne Zaman Dile Getirilir?	293
İstismara Maruz Kaldığı Şüphesi Olan Ya Da İstismara Maruz Kalan Öğrenciyle Bilgilendirme Görüşmesi Psikolojik Danışman Tarafından Nasıl Yapılır?	299
Kendi Duygularınızı Yönetin.	299
Önceliğiniz "Çocuk" Olsun.	300
Onun Yanında Olduğunuzu Hissettin.	301
Onu İyi Dinleyin.	301
Ona Temastan Kaçın.	301
Sadece Olaya Odaklanın.	301
Olayı Yazıya Dökün.	302
Duygularını Yansıtmayı İçin Konuşmasını Destekleyin.	302
Bildirimde Bulun.	302
Aileye Bilgi Verin.	302
Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarla İlgili Bildirim Nasıl Yapılır? Adli Süreç Nasıl İşler?	304
Bir Çocuğun İstismara Maruz Kaldığı İspatlandığında Çocuğu Neler Bekler?	306
Sosyal Yaşamın İçinde Cinsel İstismar Nasıl Ortaya Çıkar?	306
Cinsel İstismar Neden Bildirilmez?	308
"CİNSEL İSTİSMAR" I ÖNLEMEK İÇİN "CİNSEL İSTİSMAR" I DOĞRU ANLAMAMIZ GEREKMEZ Mİ?	310
ÇOCUK SUSMAZ! BİZ DE SUSMAMALIYIZ!	310
Cinsel İstismarı Anlamak Neden Bu Kadar Zor? Oysaki Acının Dili Ortak Değil Mi?	310
Çocukları Korumaya Çalışırken Onlara Zarar Vermemek!	312
"CİNSEL İSTİSMAR" I ÖNLEMEK İÇİN "CİNSEL İSTİSMAR" I DOĞRU ANLATMAMIZ GEREKMEZ Mİ?	313
MEDYADA "ÇOCUK" OLMAK!	313
"Çocuk" Habere Konu Olduğunda "Etik" Neden Daha Önemlidir?	313
Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuk, Bir De "Haber" Olunca Ona Daha Çok Zarar Verebilirsiniz.	315
Çocuklar, Medyada Nasıl "Görünür" Olur?	317
6. Öykü: Kısa Cümleler	319
Bir Metafor Olarak Çocuk İstismarında, En Yakınındakinden Gelen Ve En Gizli Kuytulara Saklanan: "Görünmezlik"	349
Ya Sonra.....	350
Kaynakça	353

A.

Z.

Ü.

S.

İ.

Ö.

J.

M.

Y.

D.

Ç.

U.

H.

V.

B.

O.

F.

B.

Z.

E.

M.

P.

Y.

D.

L.

L.

İ.

G.

K.

Ö.

C.

R.

T.

K.

A.

F.

R.

Ü.

N.

O.

E.

A.

Z.

Ş.

S.

T.

L.

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı (2013). Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı: Sosyal Çalışma Görevlileri İçin Eğitim Kitabı. Çocuklar İçin Adalet Projesi. <http://www.cocuklaricinadalet.org>.
- Akduman, G., Canan, R., Barış, A., İrfan, K., (2006). Çocuk ve cinsel istismar. Adli Psikiyatri Dergisi, 3(1) 9-14.
- Akın, S. (2010). Çocuk ve Hüzün. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Alabay, E. (2020). Cinsel İstismar ve Cinsel İstismarı Önleme Amaçlı Oluşturulmuş Erken Müdahale Program Örnekleri. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi.7 (12).
- Alankuş, S. (Der.). (2007). Çocuk odaklı habercilik. IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Alemegna, B. (2024). Çocuk Nedir? Nobel Çocuk Yayınları.
- Asil, H., Özdemir, Ç. (2020). Çocuk İstismarına Kapsamlı Bir Bakış: Durum Analizi ve Uygun Stratejilerin Modellenmesi. ProChild projesi.
- Atay, O. (2026). Tutunamayanlar. İletişim Yayınları.
- Avrupa Konseyi. (2011). Çocuğunuza iç çamaşırı kuralını öğretin: Anne-babalar için çocukları cinsel istismardan koruma kılavuzu [Broşür]. Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Bölümü. coe.int
- Aytmatov, C. (2018). Toprak Ana (Refik Özdek, Çev.). Ötüken Neşriyat.
- Bach, R. (2014). Marti. Epsilon Yayınevi.
- Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, 2017.
- Bayraktar, S. (2015). İnsanlığın Kanayan Yarası Çocuk İhmali ve İstismarı. 1. Basım. Nobel Tıp Kitabevleri.
- Behramoğlu, A. (1970). Bir Gün Mutlaka. Dönem Yayınevi.
- Bilecik İl Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü. (2019). Rehberlik Kitapçığı. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Bilgin, Ö. (2015). "Cinsel İstismar Mağduru Çocukların Psiko-Sosyal Durumlarının İstismara Ait Özellikler Açısından Tanımlanması". [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Bilgin, Ö. (2020). "Çocuk koruma hizmetlerinde çocuk ihbar ve bildirimlerinin değerlendirilmesi", Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi.
- Bulut, S. (2007). Çocuk Cinsel İstismarı Hakkında Bir Derleme. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3.
- Cansever, E. (1982). Bezik Oynayan Kadınlar. Ada Yayınları.
- Cinsel İstismar Mağduru Çocuklara Bakım Kılavuzu, International Rescue Committee UNICEF, 2015, 1. Baskı.
- Christie, A. (1977). An Autobiography. "Bir Otobiyografi - Hayatım".
- Coelho, P. (1996). Beşinci Dağ. Can Yayınları.
- Cori, L. J. (2018). Anne'nin Duygusal Yokluğu (Çev. B. S. Haktanır). Koridor Yayıncılık. (Orijinal yayın tarihi, 2010).
- Cüceloğlu, D. (1992). İçimizdeki Çocuk. Remzi Kitabevi.
- Cüceloğlu, D. (2001). Mış Gibi Yaşamlar. Kronik Kitap.
- Çağlar, E. E., Türk, T. (2019). İstismara maruz kalan çocuklarla adli görüşme: NICHD protokolü önerisi, TAAD, Yıl: 11, Sayı: 38
- Çeçen, A. R. (2007). Çocuk cinsel istismarı: Sıklığı, etkileri ve okul temelli önleme yolları. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 4 (1).
- ÇELİK, F. G., H., HOCAOĞLU, Ç. (2018). Çocukluk Çağı Travmaları: Bir Gözden Geçirme. Sakarya Tıp Dergisi, 8(4). doi.org/10.31832/smj.454535
- Çocuğa yönelik cinsel istismarla mücadelede: Çocuk İzlem Merkezi. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, (2). https://doi.org/10.1501/Asbd_0000000024
- Çocuk Cinsel İstismarı, Cinsel İstismara Neden olan etkenler ve cinsel istismarın çocuklar üzerindeki etkileri. Türk Psikoloji Yazıları, 7.
- Çocuk İhmali ve İstismarını Önleme Öğretmenler ve Aileler İçin Eğitim Kılavuzu, (2008). İnsan Hakları Derneği, Berkay Ofset.
- Çocukların Durumu, Riskler ve Koruma, <http://www.unicef.org.tr/sayfa.aspx?id=22> Dünya Sağlık Örgütü (WHO).
- Çocuk Vakfı. (2024). Medyada çocukların temsili ve çocuk odaklı habercilik ilkeleri bildirisi. Çocuk Hakları Okulu Yayınları.
- Çocuk Bakım Kuruluşlarında Çalışan Personele Yönelik İstismar İle Mücadele Rehber Kitapçığı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Yayın No: 07. Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Yayın No: 02
- "Çocuk Sağlığı ve Yoksunluğu 2024", TÜİK.

- Dağlarca, F. H. (2012). Bütün Şiirleri. Yapı Kredi Yayınları.
- Danışmanlık Tedbiri Uygulamaları El Kitabı (2015). https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_08/28114710_danmanlktedbiriuygulamalelkitab26.8.15.pdf
- Dilbaz P., Altıntaş E., Özcebe H. Dünya Çocuğa Yönelik İstismarı Önleme Günü-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2025/2026-19 [Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim:18.11.2025.
- Dostoyevski, F. M. (2026). Karamazov Kardeşler. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- "Dünyanın Çocuklarının Durumu 2025 Raporu", UNICEF.
- Ende, M. (2017). Momo. Pegasus Yayınları.
- Ercan, K., Atik, G. (2019). Çocuk cinsel istismarında kendini açığa vurma sürecine ekolojik sistem modeli yaklaşımı. Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 30(3). doi.org
- Ersoy, E., Çetintaş, A. ve Aksüt, Y. (2022). Çocuk cinsel istismarının gizlenmesi ve cinsel damgalama ilişkisi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(1), 59-78. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1056415>
- Exupéry, A. S. (2025). Küçük Prens. Can Çocuk Yayınları.
- Gabor, M. (2022). Normal Efsanesi: Toksik Bir Kültürde Travma, Hastalık ve İyileşme. İletişim Yayınları.
- Galey, I. (2008). Babam öldüğünde ağlamadım. Koridor Yayıncılık.
- Gandhi, M. (1973). Mahatma Gandhi'nin Toplu Eserleri.
- Goldsmith's, University of London. Don't Mention the Children is taken from his collection of the same name published by Smokestack Books in 2015.
- Görücü, S. ve Öztürk, M. (2018). Çocukluk çağı travmaları ile suça yönelim arasındaki ilişki: Zalimle özdeşleşme mekanizması. Adli Tıp Dergisi, 32(3), 185-194. doi.org
- Gümüş, A. E. (2017). Çocuk cinsel istismarı şüphesinin bildirimi öncesinde çocukla yapılacak ilk görüşme. Klinik Psikiyatri Dergisi, 20 (1).
- Gündüz, H. Ç., Yıldız, A. D. (2016). Cinsel İstismarın Önlenmesinde Cinsel Eğitimin Önemi. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/323657089_Cinsel_Istismarin_Onlenmesinde_Cinsel_Egi
- Gürel, A. (2018). Ne Kavgam Bitti Ne Sevdam. Tekin Yayınevi.
- Jung, C. G. (2014). Anılar, Düşler, Düşünceler (İ. Kapoğlu, Çev.). Can Yayınları.
- Karaçor, Ö. (2019). Rehber Öğretmenlerin Çocuk İhmal Ve İstismarına Yönelik Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi (Tarsus İlçesi Örneği) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Bilim Dalı.
- Karakoç, S. (1967). "Şiirler 3 (Körfez / Şahdamar / Sesler)."
- Kaytez, N., Seçil, Y., Gül, K. Çocuğa Yönelik İstismar ve Çözüm Önerileri. Eurasian JHS 2018; 1 (1).
- Kepenekçi, Y. Hukuksal Açıdan Çocuk İstismarı ve İhmali. Katkı Pediatri Dergisi 2001; 22.
- Kepenekçi, Y. K., Nayır, F. Çocukların ana-babaları tarafından istismar ve ihmaline ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. International Journal of Social Science, 2012; 5(7).
- Keser, N., Odabaş, E., Elibüyük, S. (2010). Ana-babaların çocuk istismarı ve ihmali konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi, 4(3).
- Koçtürk, N. (2017). İstismar bildirimi sonrası aileye psikolojik müdahale. Ed. E. Şenol Durak ve M. Durak, Adli psikolojide psikolojik tedavi ve rehabilitasyon. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kök, H. (2019). Türkiye'de Cinsel İstismara Uğrayan Çocuklara Yönelik Hizmet ve Uygulamaların Değerlendirilmesi: Bir Model Önerisi. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kuçuradi, İ. (2011). İnsan Hakları: Kavramları ve İlkeleri. Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
- Lorenz, E. N. (1972, Aralık 29). Predictability: Does the flap of a butterfly's wings in Brazil set off a tornado in Texas? [Konferans sunumu]. American Association for the Advancement of Science 139. Yıllık Toplantısı, Washington, DC, Amerika Birleşik Devletleri.
- Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğü. (2017). Okullarda çocuk ihmal ve istismarı vakalarında standart işletim prosedürleri (SOP). T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. meb.gov.tr
- Millî Eğitim Bakanlığı Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi, Akademik ve Akademik Olmayan Personelin Farkındalık Eğitimi Programı, 2015 9- Tıraşçı Y, Gören.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Unicef (2017). Psikososyal destek eğitim programlarının yenilenmesi. https://orgm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=1258 (Accessed 20.08.2021).
- Nas, E. (2023). Ebeveynlik Tutumuna Yeni Bir Bakış: Merhametli Ebeveynlik. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 12(3). <https://doi.org/10.15869/itobiad.1310451>
- Neyzi, O., Ertuğrul, T. (2010). Pediatri (4. Baskı). Nobel Tıp Kitabevleri.
- Nowlan, A. (1971). Between Tears and Laughter. Clarke, Irwin & Company (Toronto / Kanada)
- Ovayolu, N., Uçan, Ö. ve Serindağ, S. (2007). Çocuklarda Cinsel İstismar ve Etkileri. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, (2).

- Özcan, Ö. Z. Elyas (2012). Çocuk ve Ergenlerde Ruhsal Bozukluklar. A. Kaya (Ed.). Eğitim Psikolojisi. Pegem Akademi.
- Özgentürk, İ. (2014). Çocuk istismarı ve ihmal. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 265-278. doi: 10.14687/ijhs.v11i1.2943
- Öztürk, M. (2011). Çocuk Hakları Açısından Çocuk İhmali ve İstismarı (Anne, Baba ve Öğretmenler İçin El Kitabı). Polat, O. (2007). Cinsel İstismar. Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı. Seçkin Yayıncılık.
- Ran, N. H. (2002). Son Şiirleri. Yapı Kredi Yayınları.
- Rashani, Rea. (1991). "The Unbroken".
- Rûmî, M. C. (2010). Dîvân-ı Kebîr (Çev. A. Gölpinarlı). İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Sağır, M., Gözler, A. (2013). Sınıf öğretmenlerinin çocuk istismarı ve ihmeline yönelik görüşleri ve farkındalık düzeyleri. *Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 3(5).
- Sağlam, M. ve Çalışkan, Z. (2015). Cinsel İstismar Mağduru Çocuklarla Çalışan Uzmanların Gözünden Mağdur Çocukların Özellikleri, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, (4).
- Sanay, B. (2019). Kardeşini Doğurmak. Türkiye'de Enstest Gerçeği. Doğan Kitap.
- Satir, V. (2016). İnsan Yaratmak (S. Budak, Çev.). Beyaz Yayınları.
- Sayar, K. (2023). "Hayat, Teselli Bulmaktır." Kapı Yayınları.
- Schützenberger, A. A. (1993). Psikosoybilim. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Seneca. Phaedra (orijinal adıyla Hippolytus) "Curae leves loquuntur, ingentes stupent."
- SHÇEK (2010). Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması. Ankara: Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve UNICEF.
- Silyan, R. (1991). Duvarlar İçine Alınmıştır. Yalçın Yayınları.
- Spyri, J. (2025). Heidi. İletişim Yayınları.
- Süreya, C. (2024). Seveda sözleri: Bütün şiirleri. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahin, Ö. (2020). Babaları tarafından cinsel istismara maruz bırakılan kız çocuk annelerinin öznel yaşantılarının nitel olarak incelenmesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. [1, 2].
- Şamar, B., Urhan, B. (2020). Adli görüşmeler odalarında suç mağdurlarıyla görüşme yapan adli görüşmecilerin deneyimlerinin incelenmesi: Eskişehir adliyesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31 (3).
- Şeker, E. (2020). Cinsel İstismar Vakaları Sanık İfade Tutanakları İçeriklerine Evrimsel Psikolojik Bir Yaklaşım. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 12(2), 121-146. <https://izlik.org/JA78TX77NX>
- Şimşek, F., Ulukol, B. ve Bingöler, B. (2004). Çocuk İstismarına Disiplin Penceresinden Bakış. *Adli Bilimler Dergisi*, 3(1).
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2022). Çocuk koruma hizmetlerinde örselenmeyi önleme kılavuzu. Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Taner, Y., Gökler, B. (2004). Çocuk istismar ve ihmali: Psikiyatrik yönleri. *Hacettepe Tıp Dergisi*.
- Taner, H. A., Çetin, F. H., Işık, Y., İşeri, E. (2015). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde psikopatoloji ve ilişkili risk etkenleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16.
- Taşcı, F. T. (2025). "Sharenting" Ebeveynliği: Çocukların Dijital Gizliliği ve Hukuki Riskler. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 7(1). <https://izlik.org/JA74PG59XR>
- Tekin, U., Özgül, D. (2015). Çocuğun cinsel istismara uğradığı durumlarda öğretmen ve okul yöneticilerinin tutum ve davranışları. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1).
- Tıraşçı, Y. ve Gören, S. (2007). Çocuk İstismarı ve İhmali. *Dicle Tıp Dergisi*, 34(1).
- Tolstoy, L. (2022). Anna Karenina. Can Yayınları.
- Topbaş, M. (2004). İnsanlığın Büyük Bir Ayıbı: Çocuk İstismarı. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 3(4).
- Tunalı, M. (2017). Yüreğinle yaşa. Destek Yayınları.
- Turhan, E., Sangün, Ö., İnandı, T. (2006). Birinci Basamakta Çocuk İstismarı ve Önlenmesi. *Sted*, 15.
- Türk Kurtça, T. (2022). Çocuk Cinsel İstismarını Önleme Programlarında Ebeveyn Eğitimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 14(2). <https://doi.org/10.18863/pgy.983264>
- Twain, M. (1888). Mektup.
- Uyar, T. (2024). Büyük Saat: Bütün Şiirleri. Yapı Kredi Yayınları. (Orijinal eserin basım tarihi 1984).
- Ünal, F. (2008). Ailede Çocuk İstismarı ve İhmali. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1.
- Wolynn, Mark (2018). Seninle Başlamadı. Sola Yayınları
- Yaşar, M. C., Erbaşan, Ö., Akçeşme, B., Korkmaz, Ç., Gedik, H. (2018). Sınıf öğretmenlerinin çocuğa yönelik cinsel istismar tutumlarının incelenmesi, *Jass Studies The Journal of Academic Social Science Studies*, (73).

- Yetiş, O., Ziyalar, N. (2018). Çocuk istismarı ve ihmalinin bildirimine yönelik öğretmen tutumları. Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences, 15(1).
- Yılmaz, G., İşiten, N., Ertan, Ü., Öner, A. (2003). Bir Çocuk İstismarı Vakası. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, 46.
- Yılmaz Irmak, Y., Kızıltepe, R., Aksel, Ş., Güngör, D., Eslek, D. (2018). Mika ile kendimi korumayı öğreniyorum: cinsel istismarı önleme programının etkililiği. Türk Psikoloji Dergisi, 33(81). Page AZ (2004).
- Zarifoğlu, C. (2022). İşaret Çocukları. Ketebe Yayınları.
- World Health Organization. (2020). Child maltreatment (Fact sheet). World Health Organization. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment> [1]
- World Health Organization. (2026, May 8). Child maltreatment. World www.academia.edu/42041204/FERIT_DEVELLIOGLUNUN_OSMANLICA_TURKCE_SOZLUK
- <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf>
- <https://www.meb.gov.tr/belirli-gun-ve-haftalar-cizelgesi/duyuru/11814>
- <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html>
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2296.pdf>
- <https://mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4721.pdf>
- <http://www.unicef.org.tr/sayfa.aspx?id=22>
- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//kanun_belgeleri/4058.pdf
- http://www.cocukhaklari.gov.tr/tr/content/show/23/birlesmis_milletler_cocuk_haklari_sozlesmesi.html
- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//mevzuat/cocuk_haklari_sozlesmesi.pdf
- <https://nlp.tuik.gov.tr/>
- <https://www.worldometers.info/dunya-nufusu>
- https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/databrowser/tuik/categories/11/11_1/11_1/TR,DF,DNG,NUFUS,ORAN,1.0
- <https://www.antoloji.com/>
- <https://www.ihd.org.tr/cocuk-ihmalini-ve-istismarini-onleme-ogretmenler-ve-aileler-icin-egitim-klavuzu/>
- İnsan Hakları Derneği, 2007.
- <https://www.aile.gov.tr/media/91635/psikososyol-destek-kitabi.pdf>
- <http://yeniden.org.tr>
- https://www.siiir.gen.tr/siir/c/cahit_sitki_taranci/cocukluk.htm
- https://siir.sitesi.web.tr/behcet-necatigil/ddunya-cocuk-yilinda-1.html#google_vignette
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa>
- <https://www.antoloji.com>
- <https://www.unicef.org/turkey/cocuk-haklarina-dairsözleşme>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Maya_Angelou
- <https://www.psychiatry.org/patients-families/stigma-and-discriminationhttps://turkiye.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/2024->
- [https://tr.wikipedia.org/wiki/Travma_\(t%C4%B1p\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Travma_(t%C4%B1p))
- https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_philosophy
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Kelebek_etkisi
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Pandora%27n%C4%B1n_kutusu
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Suskunluk_sarmal%C4%B1
- https://en.wikipedia.org/wiki/Gendered_associations_of_pink_and_blue
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Cemal_S%C3%BCreya
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Jeffrey_Epstein
- https://tr.wikipedia.org/wiki/FritzL_davas%C4%B1
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Maya_Angelou
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Pedofili>
- https://medya.barobirlik.org.tr/tbbdergisi/App_Themes/Dergi/2023-165-2106.pdf
- <https://sozluk.gov.tr/?ara=m%C3%BCnferit>

<https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>
<https://www.yesilay.org.tr > bagimlilik > bagimlilik-nedir>
<https://www.malumatfurus.org/cemal-sureyaya-yanislikla-atfedilen-sozler-ve-misralar/>
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1218773>
https://www.kriminoloji.com/Sucta_Karanlik_Alan-Siyah_Sayi-Erol_Tutar.htm
<https://turkiye.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/ensesrapor.pdf>
https://www.bbc.co.uk/turkish/europe/story/2008/04/080427_austria_incest.shtml
<https://turkiye.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/2024-2/T%C3%BCrkiye%20Gen%C3%A7lik%20Ara%C5%9F%C4%B1rmas%C4%B1%20%C3%96zet%20Bulgular.pdf>
<https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2020/10/onay-brosuru.pdf>
<https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/11b6fd99-d42a-45b1-a009-21f2d36ded21.pdf>
<https://sozluk.gov.tr/?ara=G%C3%B6sterge>
https://psikiyatri.org.tr/uploadfiles/219201618057-cocukcinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf
https://beykozram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/04/888915/dosyalar/2021_03/02170644_Yhmal-Ystismar_Bilgilendirme_KitapcYYY.pdf
https://prochild.erciyes.edu.tr/dosyalar/tr_ogretmenler_icin_cocuk_istismarini_degerlendirme_ve_yonetme_rehberi.pdf
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2025_01/28145609_psikososyaldestekprogramiuygulamakilavuzu.pdf
https://bilecikram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/11/01/130586/dosyalar/2017_03/28144549_Yhbar_Yolu.pdf?CHK=786b20ef-1ba347bbbf46bae731a1dbb4
<https://pdf.journalagent.com/kpd/pdfs/KPD-32032-REVIEW-GUMUS.pdf>
https://cankayaram.meb.k12.tr/icerikler/cinselistismarformlari_12167660.html
https://cankayaram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/06/06/119806/dosyalar/2021_12/15155237_2-lhmal-ve-Istismar-Okuma-Metni.pdf
<https://khgmsaglikhizmetleridb.saglik.gov.tr/TR-42930/cocuk-izlem-merkezleri-hakkinda-genelge.html>
<https://www.unicef.org/montenegro/en/ethical-guidelines-reporting-children>
<https://open.spotify.com/intl-tr/track/7sr3Jhlw5yBgQl24zEC9w5>
<https://tokamer.altinbas.edu.tr/wp-content/uploads/2018/08/Cinsel-%C4%B0stismar-Kitapcik-18-Nisan-min.pdf>